

USTAWA

z dnia .....

**O RACJONALNYM WYKORZYSTANIU
ODNAWIALNYCH ZASOBÓW ENERGII**

Art. 1.

Odnawialne zasoby energii mogą być wykorzystane w postaci: energii cieplnej, energii elektrycznej i energii mechanicznej.

Art. 2.

Odnawialnymi zasobami energii w rozumieniu Ustawy są:

1. zasoby energii geotermicznej zawarte w skałach, wodach i parach geotermalnych,
2. zasoby energii słonecznej dostarczanej na Ziemię w postaci promieni cieplnych,
3. zasoby energii wiatrowej dostarczanej w postaci ruchu powietrza,
4. zasoby energii płynących wód,
5. zasoby energii fal morskich,
6. zasoby energii zawartej w biomasie.

Art. 3.

Poniższe określenia użyte w ustawie oznaczają:

- Energia geotermiczna - energia zawarta w skałach, wodach i parach geotermalnych.
- Energia geotermalna - energia zawarta w wodach i parach.
- Odwierty „zastanowiono” - odwierty, które zostały wyposażone w rury eksploatacyjne i odpowiednie zagłowiczenia przeciwerupcyjne.
- Odwierty „zlikwidowane” - odwierty, które posiadają odpowiednie orurowanie, były opróbowane pod względem złożowym i posiadają korki cementowe w strefach perforacji i w górnej części otworu.

Art. 4.

1. Odnawialne zasoby energii wymienione w art. 2 ust. 1 znajdujące się w obrębie gminy są jej komunalną własnością.
2. Gmina staje się właścicielem tych odwiertów, które nadają się do rekonstrukcji i wykorzystania dla celów geoenergetycznych.
3. Państwowe Archiwum Geologiczne przekazuje nieodpłatnie na wniosek gminy pełną dokumentację geofizyczną i wiertniczą dotyczącą obszaru gminy.

Art. 5.

1. Władze gminy zobowiązane są do gromadzenia prawidłowo wykonanych ocen odnawialnych zasobów energii.
2. Jednolitą metodykę dokonywania oceny przygotowują: minister właściwy ds. gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym ds. środowiska.

Art. 6.

1. Bilanse odnawialnych zasobów energii przygotowują:
  - starostowie dla wszystkich gmin danego powiatu
  - wojewodowie dla wszystkich powiatów danego województwa
  - minister właściwy ds. gospodarki dla wszystkich województw
2. Bilans zasobów dla wszystkich szczebli administracji powinien być opublikowany corocznie do 31 marca następnego roku.

Art. 7.

1. Na podstawie udostępnionego przez władze powiatu bilansu odnawialnych zasobów energii, podmioty gospodarcze zainteresowane ich eksploatacją, opracowują projekty wykorzystania poszczególnych rodzajów energii i występują do starostów o udzielenie im pozwolenia na eksploatację określonych odnawialnych zasobów energii.
2. Pozwolenie może być wydane tym podmiotom gospodarczym, które posiadają odpowiednie uprawnienia, zagospodarowanie określonych odnawialnych zasobów energii przyniesie korzyści ekologiczne i ekonomiczne dla danej gminy.

Art. 8.

W przypadkach spornych, co do zasad eksploatacji zasięgu oddziaływania zakładu energetycznego decyzję rozstrzygającą podejmuje wojewoda. Organem odwoławczym w stosunku do decyzji wojewody jest Minister Gospodarki.

Art. 9.

Samorządy gmin są zobowiązane do stopniowego zastępowania energii cieplnej, elektrycznej i mechanicznej, pochodzącej z kopalin palnych energią czystą pochodzącą z zasobów odnawialnych istniejących na ich terenie, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Art. 10.

Podmioty gospodarcze odpowiedzialne za dystrybucję poszczególnych rodzajów energii, zobowiązane są do zakupu w pierwszej kolejności czystej energii pochodzącej z zasobów odnawialnych, pod warunkiem, że cena energii ze źródeł czystych będzie uzasadniona ekonomicznie.

Art. 11.

1. W ustawie prawo geologiczne i górnictwo (Dz.U. z dnia 1 marca 94 r. w art. 5 ust. 4. skreśla się słowa: i termalnych).
2. Samorządy gminne odpowiedzialne są za gromadzenie dokumentacji geologicznej i technicznej głębokich otworów wiertniczych wykonanych ze środków budżetu państwa w latach 1955-2000, a niewykorzystywanych przez inwestorów.

Art. 12.

1. Podmioty gospodarcze zainteresowane wykorzystaniem energii geotermicznej na terenie danej gminy opracowują projekty techniczne w oparciu o posiadaną przez gminę dokumentację geologiczną i techniczną.
2. Po akceptacji projektów przez władze gminne podmioty gospodarcze wnioskuje do starosty o udzielenie im pozwolenia na eksploatację energii geotermicznej lub geotermalnej.
3. Pozwolenia na eksploatację wód geotermalnych udziela starosta.
W pozwoleniu na eksploatację energii należy określić czy i w jakim stopniu będą wykorzystane do celów geoenergetycznych, tzw. odwierty „zastanowione” i „zlikwidowane” oraz w jakim stopniu rekonstrukcja tych odwiertów przyczyni się do obniżenia cen uzyskiwanej energii geotermalnej.
4. Nadzór nad pracami wiertniczymi sprawują organy nadzoru górnictwa.

Art. 13.

Wojewodowie przy opracowywaniu planów rekonstrukcji poszczególnych gałęzi przemysłu i tworzeniu programów zrównoważonego rozwoju, uwzględnią w maksymalnym stopniu wykorzystanie rodzimych odnawialnych zasobów energii.

Art. 14.

1. Budżet państwa każdego roku zapewni środki finansowe na opracowanie metod dokumentowania odnawialnych zasobów energii i optymalnego jej wykorzystania m. in. dla celów ciepłowniczych w miejskich systemach ciepłowniczych, rolnictwie, przemyśle, obiektach militarnych, chłodnictwie, balneologii, rekreacji, turystyce i sporcie oraz możliwości uzyskiwania energii elektrycznej z zasobów geotermalnych Polski.
2. Dysponentem środków, o których mowa w ust. 1 jest Komitetu Badań Naukowych który w porozumieniu z Ministrem właściwym ds. Gospodarki uruchomi odpowiednie granty.

Art. 15.

Rada Ministrów, w „Założeniach polityki energetycznej państwa” oraz w „Strategii rozwoju energetyki odnawialnej”, uwzględni maksymalne wykorzystanie rodzimych odnawialnych zasobów energii w sposób nie zagrażający rozwojowi polskich kopalin palnych.

Art. 16.

Minister właściwy ds. oświaty i wychowania po zasięgnięciu opinii stowarzyszeń: Polskiej Geotermalnej Asocjacji, Towarzystwa Energii Słonecznej, Polskiego Towarzystwa Biomasy oraz Krajowej Agencji Poszanowania Energii włączy do „Podstawy programowej” dla szkół podstawowych, gimnazjalnych i licealnych treści edukacyjne z zakresu wykorzystania zasobów energii odnawialnej.

Art. 17.

1. Przedsiębiorcy podejmujący działalność gospodarczą związaną z pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych uprawnieni są do korzystania, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, z preferencji i szczególnych instrumentów ekonomiczno-finansowych, a w szczególności z:
  - 1) Podwyższonych stawek amortyzacji środków trwałych.
  - 2) Poręczeń budżetu państwa spłaty kredytu inwestycyjnego.
  - 3) Pomocy, w formie dotacji lub pożyczek środków budżetowych pochodzących z pożyczek banków zagranicznych.
  - 4) Odliczeń od dochodu wydatków inwestycyjnych i obniżek podatku dochodowego.
2. Przedsiębiorcy, o których mowa w Art. 17 ust. 1 uprawnieni są do ubezpieczenia od ryzyka geologicznego i szkód żywiołowych związanych z poszukiwaniem.

Art. 18.

Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem właściwym ds. Gospodarki w rozporządzeniu określi szczegółowe warunki przyznawania preferencji, o których mowa w art. 17.

Art. 19.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1.01.2002 r.

Uzasadnienie

Dnia 8 lipca 1999 r. Sejm RP uchwalił rezolucję w sprawie wzrostu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz wskazał na konieczność przygotowania ustawy o racjonalnym wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii.

Przedstawiony projekt ustawy jest odpowiedzią na sejmową rezolucję.

Obecnie w Polsce energię elektryczną i ciepłą uzyskuje się w 76% z węgla kamiennego i brunatnego, w 13% z ropy naftowej, w 9% z gazu ziemnego i tylko w 2% z alternatywnych źródeł energii, podczas gdy alternatywne źródła energii w bilansie paliwowo-energetycznym Unii Europejskiej wynoszą 17%.

Stan środowiska naturalnego jest jednym z najtrudniejszych obszarów negocjacyjnych związanych z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Unia Europejska stawia w tym względzie coraz szersze wymagania. Podczas konferencji klimatycznej w Kioto UE zobowiązała się do zmniejszenia do roku 2008 gazów cieplarnianych o 8%, ale Komisja Europejska z dnia 22.01.2001 r. zapowiedziała konieczność zmniejszenia emisji zanieczyszczeń o 20%-40% do roku 2020.

Według zgodnych opinii naukowców ze 100 krajów opracowujących najnowszy Raport ONZ, jeżeli nie uda się ograniczyć emisji szkodliwych gazów o 70% by móc w połowie XXI w. odtworzyć w pełni płaszczyznę ochrony Ziemi, ludzkość zostanie dotknięta zmianami ekologicznymi o niewyobrażalnych dotąd rozmiarach.

Dla wypełnienia zobowiązań Polski w obszarze redukcji emisji gazów cieplarnianych koniecznym staje się zwiększenie udziału odnawialnych zasobów energii w bilansie paliwowo-energetycznym kraju z obecnego poziomu 2,5% do 7,5% w roku 2010 i do 14% w roku 2020.

Odnawialnymi zasobami energii są: energia wody, słońca, wiatru, wnętrza Ziemi i biomasy. Polska posiada warunki do zagospodarowania energii z zasobów odnawialnych. Podstawowym nośnikiem energetycznym OZE w Polsce jest energia geotermalna.

Zapotrzebowanie na energię w kraju wynosi 4070 PJ/rok, tymczasem roczny potencjał techniczny odnawialnych źródeł energii (OZE) w Polsce, wynoszący ok. 626.000 PJ, jest 154 razy większy od łącznego zapotrzebowania na energię roku, zaś teoretycznie możliwy do wykorzystania jest przeszło 1000 razy większy.

Energia z zasobów odnawialnych jest zdaniem polskich uczonych najważniejszym dla Polski, ekologicznie czystym i najbardziej perspektywicznym źródłem energii, mogącym zagwarantować pełną samowystarczalność energetyczną w zakresie energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania (c.o.) oraz ciepłej wody użytkowej (c.w.u.) a w przyszłości także energii elektrycznej.

Przyjęcie ustawy o racjonalnym wykorzystaniu odnawialnych zasobów energii umożliwi eksploatację tych zasobów.

W projekcie ustawy podaje się definicje różnych rodzajów OZE, wskazuje się na sposoby ich dokumentowania w obrębie poszczególnych gmin, powiatów i województw, jak też sposoby ich racjonalnej eksploatacji, oraz poszczególnych ministerstw, samorządów, organizacji pozarządowych i podmiotów gospodarczych.

Sposób finansowania

Rządowy dokument - „Strategia rozwoju energetyki odnawialnej” zakłada następujące instrumenty ekonomiczne zwiększające opłacalność odnawialnych źródeł energii.

W początkowym okresie realizacji Strategii przedsięwzięcia z zakresu odnawialnych źródeł energii powinny być wspierane przede wszystkim z funduszy celowych, funduszy przedakcesyjnych i strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych środków pomocy zagranicznej, zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami dotyczącymi warunków udzielania pomocy publicznej dla przedsiębiorców oraz rozwoju regionalnego.

Należy utrzymać przysługującą ulgę inwestycyjną z tytułu wydatków poniesionych na zakup i zainstalowanie urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (wiatru, biogazu, słońca, spadku wód) - zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431 z późn. zm.) oraz energii z wód geotermalnych na podstawie przedłożonego projektu ustawy.

W miarę możliwości budżetu państwa rozważać należy możliwości wsparcia tych przedsięwzięć ze środków budżetowych, w postaci dotacji bezpośrednich zmniejszanych systematycznie poprzez szersze wykorzystanie dopłat do kredytów, gwarancji poręczeń kredytowych. Na rok 2002 zakłada się zapewnienie w budżecie państwa kwoty 620 mln zł.

Instrumenty te powinny funkcjonować do chwili uczynienia energetyki odnawialnej w pełni konkurencyjnej w warunkach rynkowych.